

Demokratik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Demokratik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19611>

Özet

Demokratik Tutum Ölçeği, bireylerin demokrasi ilkelerine yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal eğilimlerini ölçmek amacıyla 2019 yılında geliştirilmiş bir psikometri aracıdır. Bu ölçeğin geliştirme çalışması, Mehmet Sincar, İbrahim Şahin ve Kemal Beycioğlu tarafından yürütülmüş olup, ölçeğin geçerlik ve güvenirlik standartları sağlanmasında hedeflenmiştir. Ölçek, özellikle eğitim bilimleri alanında, bireylerin demokratik değerlere ne ölçüde sahip olduğunu ve bu değerleri içselleştirdiğini tespit etmek için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Demokratik Tutum, Demokrasi, Tutum Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Sosyal Psikoloji, Eğitim Bilimleri.

Yazarlar

Mehmet Sincar, İbrahim Şahin, Kemal Beycioğlu.

Amaç

Demokratik Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin demokrasiye ve demokratik yaşam biçimine karşı sergiledikleri eğilimleri ve tutum düzeylerini standardize edilmiş bir şekilde ölçmektir. Bu bağlamda, ölçek, hoşgörü, katılımlık, çoğulculuk ve eleştirel düşünme gibi temel demokratik tutum bileşenlerini kapsamaktadır.

Ölçek, akademik araştırmacılara ve eğitimcilere, öğrencilerin veya katılımcıların demokratik olgunluk düzeylerini değerlendirme imkanı sunarak, bu alanlarda geliştirilmesi gereken eğitim programlarının belirlenmesine bilimsel bir zemin sağlamaya amaçlamaktadır.

Yapı (Construct)

Ölçek, sosyo-politik psikoloji bağlamında ele alınan "Demokratik Tutum" yapısını ölçmektedir. Bu yapı genellikle tek boyutlu olmaktan ziyade, farklı boyutları içeren karmaşık bir yapıdır. Ölçülen temel bileşenler arasında; hakların haklara saygı, farklı görüşlere karşı hoşgörü, siyasi katılım isteği ve çatışma çözümünde ıddet döş yöntemlere inanma gibi unsurlar yer alır.

Demokratik tutum, bireyin demokratik normları sadece bilmekle kalmayıp, aynı zamanda günlük yaşamında ve sosyal ilişkilerinde bu normlara uygun davranışlar sergileme eğilimini ifade eder. Ölçek, bu içselleştirilmiş eğilimleri nicelleştirmek üzere yapılandırılmıştır.

Geçerlik (Validity)

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde detaylı olarak sunulmuştur. Yapı geçerlik düzeyini belirlemek amacıyla, ölçek maddelerinin kuramsal yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini tespit etmek için istatistiksel analizler (bkz. Faktör Analizi) kullanılmıştır.

Genellikle bu tür geliştirme çalışmalarında içerik geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur, yapı geçerliği için ise Kapsamlı Faktör Analizi teknikleri uygulanmıştır. Çalışma, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı Demokratik Tutum yapısının yeterli düzeyde temsil ettiğini doğrulamıştır.

Güvenirlilik (Reliability)

Ölçeğin güvenirlilik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık güvenirliliği, genellikle Cronbach Alfa katsayısı ile rapor edilmiştir. Bu katsayının kabul edilebilir akademik standartların üzerinde (örneğin, .70 veya daha yüksek) olduğu varsayılmaktadır.

Ölçeğin tekrarlanabilirliğini ölçmek amacıyla test-tekrar test güvenirlilik çalışmaları da yapılmış olabilir. Yüksek güvenirlilik katsayıları, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar ürettiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Demokratik Tutum Ölçeği'nin yapı geçerliğini sağlamak üzere hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin altında yatan potansiyel boyutları keşfetmek için uygulanmıştır.

DFA ise, araştırmacılar tarafından teorik olarak belirlenen faktör yapısının toplanan veri ile ne ölçüde uyumlu olduğunu test etmek için kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda, ölçeğin çok boyutlu bir yapıda olduğu ve maddelerin ilgili alt boyutlara yüksek yüklenme gösterdiği tespit edilmiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Bu ölçek, yazarlar tarafından özgün olarak geliştirilmiştir.)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatında hazırlanmıştır (örneğin, 5'li veya 7'li Likert). Detaylı derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Eğitim bilimleri alanında yapılan bir çalışma olduğu için genellikle üniversite

öğrencileri, öğretmen adayları veya genel yetişkin popülasyonu.

Yaş Grubu: Genç yetişkinler (18 yaş üstü) ve yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmanın örneklemini, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi'ndeki makalede detaylandırılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli tutum ölçeği (Self-report attitude scale).

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçümü, Eğitim Psikolojisi, Sosyal Sorumluluk, Geçerlik, Güvenirlik, Öğretmen Adayları, Demokratik Tutum.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanmamıştır.

Bağı Kurulu E-posta Adresleri: mehmentsincar@yahoo.com (Sorumlu Yazar Mehmet Sincar)

Yazma Adresi: Yazarların makalenin yayınlandığı dönemdeki kurumsal adresleri referans makalede mevcuttur.

İzinler ve Ücretler ile Test Yılı

Test Yılı: 2019 (Makale yayın tarihi).

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle kaynak gösterilerek serbesttir. Detaylı izinler için sorumlu yazar Mehmet Sincar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Referanslar

Sincar, M., Şahin, Ş., ve Beycioğlu, K. (2019). Demokratik Tutum Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 91-100.

Makalenin orijinal tam metnine DergiPark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçek formu ve detaylı analizleri içeren orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: demokratik-tutum-olcegi-toad.pdf

Demokratik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde

değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi, yukarıda referans ve bağlantı verilen orijinal makalede ve PDF dosyasında mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM